

Àmbit social de l'organització diagnòstica per a la xarxa de CDIAP de Catalunya

Índex

	pàgina
1. Presentació	2
2. Coordinadors	2
3. Autors	2
4. Factors de protecció, vulnerabilitat i risc	3
5. Qüestionari d'avaluació per a la intervenció social (QÜAIS)	5
6. Tipologia de famílies usuàries del CDIAP	6
7. Glossari	6
8. Bibliografia	15

1. Presentació

Fa una dècada que la Federación Estatal de Asociaciones de Profesionales de la Atención Temprana va presentar, el novembre de l'any 2004, la primera edició de l'*Organización Diagnóstica para la Atención Temprana (ODAT)* com un intent d'unificar criteris de diagnòstic dins el marc estatal amb l'objectiu de poder conèixer de forma més adient i unànime quin tipus de població estem atenent en l'àmbit de l'Atenció Precoç.

En l'any 2008, es va fer l'adaptació de l'ODAT per tal que pogués ser utilitzada en el Programa Informàtic de Gestió del Coneixement dels CDIAP i, dos anys després, en el 2010, es va realitzar un glossari que recull la definició de les categories i dels termes emprats en l'organització diagnòstica del programa informàtic.

El passat any 2014, el grup de treballadors socials de CDIAP del Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya i de l'Associació Catalana d'Atenció Precoç va realitzar l'ampliació de l'àmbit social de l'ODAT amb una nova distribució, en factors de protecció, vulnerabilitat i risc; un qüestionari d'avaluació per a la intervenció social (QÜAIS); una classificació diagnòstica de les famílies usuàries del CDIAP i un glossari que recull la definició de les categories i dels termes emprats.

La millora d'aquest document és responsabilitat de tots els professionals que treballem als CDIAP amb l'objectiu de disposar d'eines que facilitin el treball diari i atorguin un caràcter científic a les nostres actuacions amb els infants, les seves famílies i l'entorn.

2. Coordinadors

- **Jaume García**, treballador social del **CDIAP Delta**
- **María Dolores González**, treballadora social del **CDIAP Parc Taulí**
- **Magda Pola**, treballadora social del **CDIAP IMSP de Badalona**
- **Adela Rodríguez**, treballadora social del **CDIAP de Martorell**

3. Autors

- **Gemma Casado**, treballadora social del **CDIAP EIPI de Ciutat Vella**
- **Jaume García**, treballador social del **CDIAP Delta**
- **María Dolores González**, treballadora social del **CDIAP Parc Taulí**
- **Yolanda Olmos**, treballadora social del **CDIAP Baula**
- **Magda Pola**, treballadora social del **CDIAP IMSP de Badalona**
- **Maria Belén Rodríguez**, treballadora social del **CDIAP Parc Taulí del CDIAP Dapsi**
- **Adela Rodríguez**, treballadora social del **CDIAP de Martorell**
- **Sunsi Segú**, treballadora social del **CDIAP Eulàlia Torras de Beà**

Amb el suport del **Grup de treballadors i treballadores socials de CDIAP** del Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya i de l'Associació Catalana d'Atenció Precoç.

Amb la col·laboració del **Consorci per a la Normalització Lingüística de Canó Ametller del Servei Local de Català de Martorell**.

4. Factors de protecció, vulnerabilitat i risc

L'instrument més utilitzat per detectar el risc social en els CDIAP és el llistat d'indicadors a través de l'observació de les interaccions dels membres del nucli familiar, l'entrevista amb els adults de referència de l'infant, la visita al domicili familiar i les coordinacions amb l'àmbit educatiu, sanitari i social.

El nou llistat d'indicadors que presentem engloba el llistat del *Libro Blanco de la Atención Temprana*, el de *l'Organización Diagnóstica para la Atención Temprana (ODAT)*, la Llei 14/2010 dels drets i de les oportunitats en la infància i l'adolescència i l'Ordre BSF/331 per la qual s'aproven els llistats d'indicadors i els factors de protecció dels infants i adolescents.

Considerem, seguint l'Ordre BSF/331, factors de risc les condicions o circumstàncies de l'infant, la seva família o el seu entorn que puguin contribuir a fer aparèixer o augmentar una situació perjudicial per a l'infant. Així mateix, considerem factors de protecció les condicions o circumstàncies que potencien el desenvolupament de l'infant o l'adolescent, i que redueixen les probabilitats que aparegui una situació de risc o desemparament. Per últim, considerem factors de vulnerabilitat les condicions o circumstàncies relativament estables i de llarga duració que potencien o incrementen els factors de risc.

El llistat està dividit en dotze àmbits amb una triple entrada per als indicadors de protecció, vulnerabilitat i risc i dues situacions de consideració especial: les sospites de maltractament i el risc greu o desemparament.

Pel que fa a les sospites de maltractament, s'ha creat un apartat específic en el qual registrar-les que ha d'ajudar l'equip a trobar, si n'hi ha, evidències de situacions de maltractament que serveixin per a denunciar la situació de risc greu.

La definició de cada indicador queda recollida en el glossari.

ÀMBITS	INDICADORS DE PROTECCIÓ
1.HABILITATS SOCIALS	P.1.1. Recursos personals
2.FUNCIONS PARENTALS	P.2.1. Necessitats bàsiques cobertes P.2.2. Habilitats per a desenvolupar les funcions parentals P.2.3. Vincles afectius adequats
3.DINÀMIQUES FAMILIARS	P.3.1. Dinàmiques familiars estables i definides
4.SALUT	P.4.1. Situació de salut P.4.2. Cobertura sanitària
5.TERAPÈUTIC	P.5.1. Compliment terapèutic
6.ESCOLAR	P.6.1. Infants escolaritzats
7.LABORAL	P.7.1. Ocupació laboral
8.ECONÒMIC	P.8.1. Situació econòmica suficient P.8.2. Suport econòmic de tercers
9.HABITATGE	P.9.1. Estabilitat en l'habitatge P.9.2. Habitabilitat del domicili
10.XARXES SOCIALS	P.10.1. Xarxa de suport informal P.10.2. Xarxa de suport formal
11.LEGALS	P.11.1. Documentació vigent
12.ALTRES	P.12.1. Altres

ÀMBITS	INDICADORS DE VULNERABILITAT
1.HABILITATS SOCIALS	R.1.1. Dèficit de recursos personals
2.FUNCIONS PARENTALS	V.2.1. Dificultats per a atendre les necessitats bàsiques V.2.2. Dificultats per a desenvolupar les funcions parentals V.2.3. Vincles afectius que dificulten la criança
3.DINÀMIQUES FAMILIARS	V.3.1. Dinàmiques familiars fràgils o inestables V.3.2. Ruptures familiars V.3.3. Antecedents de maltractaments V.3.4. Desbordament familiar
4.SALUT	V.4.1. Problemes de salut en els progenitors V.4.2. Problemes de salut en el nucli de convivència V.4.3. Tractaments mèdics o terapèutics en el nucli de convivència
5.TERAPÈUTIC	V.5.1. Dificultats en el compliment del pla terapèutic
6.ESCOLAR	V.6.1. Excés de permanència a l'escola V.6.2. Absentisme escolar
7.LABORAL	V.7.1. Ocupació laboral inestable V.7.2. Recerca activa de feina V.7.3. Dificultats per a conciliar la vida laboral i familiar
8.ECONÒMIC	V.8.1. Ingressos irregulars V.8.2. Mala distribució dels ingressos V.8.3. Dependència econòmica de tercers
9.HABITATGE	V.9.1. Condicions del domicili que poden afectar el desenvolupament de l'infant
10.XARXES SOCIALS	V.10.1. Xarxa de suport informal insuficient V.10.2. Xarxa de suport formal insuficient
11.LEGALS	V.11.1. Absència del conveni regulador de la guarda dels fills V.11.2. Antecedents de mesures de protecció a la infància
12.ALTRES	V.12.1. Altres V.12.2. Seguiment de Serveis Socials

ÀMBITS	INDICADORS DE RISC
1.HABILITATS SOCIALS	-
2.FUNCIONS PARENTALS	R.2.1. Necessitats bàsiques no cobertes R.2.2. Manca d'habilitats per a desenvolupar les funcions parentals R.2.3. Vincles afectius inadequats
3.DINÀMIQUES FAMILIARS	R.3.1. Dinàmiques familiars alterades o conflictives R.3.2. Exposició de l'infant a escenes de violència R.3.3. Pèrdua d'un progenitor
4.SALUT	R.4.1. Limitacions en l'autonomia dels progenitors R.4.2. Manca de seguiment mèdic R.4.3. Complexitat de la malaltia de l'infant R.4.4. Manca de cobertura sanitària
5.TERAPÈUTIC	R.5.1. Incompliment del pla terapèutic
6.ESCOLAR	R.6.1. Infants no escolaritzats
7.LABORAL	R.7.1. Dificultats per a obtenir un mitjà de subsistència R.7.2. Activitats delictives o marginals
8.ECONÒMIC	R.8.1. Situació econòmica insuficient R.8.2. Ingressos econòmics d'activitats marginals
9.HABITATGE	R.9.1. Inestabilitat en l'habitatge R.9.2. Inhabitabilitat en el domicili
10.XARXES SOCIALS	R.10.1. Sense xarxa de suport informal R.10.2. Sense xarxa de suport formal
11.LEGALS	R.11.1. Sense documentació vigent R.11.2. Sense gestió de la documentació legal de l'infant R.11.3. Privació de llibertat R.11.4. Conflictes derivats del conveni regulador de la guarda dels fills R.11.5. Mesures de protecció a la infància
12.ALTRES	R.12.1. Altres R.12.2. Seguiment de Serveis Socials
SITUACIONS D'ESPECIAL CONSIDERACIÓ	A. Sospites de maltractament (consulteu i registreu a incidències) B. Risc greu o desemparament

5. Qüestionari d'avaluació per a la intervenció social (QÜAIS)

Amb l'objectiu d'establir criteris comuns que ajudin els equips dels CDIAP a saber quan han d'incloure la intervenció del treballador social del CDIAP per tal que estableixi un diagnòstic social, s'ha creat el Qüestionari d'avaluació per a la intervenció social (QÜAIS).

Aquest instrument de cribatge consisteix en un qüestionari amb dotze àmbits i vint-i-nou indicadors amb una puntuació establerta. La suma total dels valors dels indicadors mostrarà si es necessària o no la intervenció del treballador social del CDIAP per tal de valorar la situació sociofamiliar en un context concret.

La puntuació establerta per tal que el treballador social faci un diagnòstic social és de 6 i no implica necessàriament la intervenció social en la família, ja que aquesta dependrà sempre del resultat del seu diagnòstic social.

La definició de cada indicador queda recollida en el glossari.

QÜESTIONARI D'AVALUACIÓ PER A LA INTERVENCIÓ SOCIAL (QÜAIS)		
2.FUNCIONS PARENTALS	R.2.1. Necessitats bàsiques no cobertes	3
	R.2.2. Manca d'habilitats per a desenvolupar les funcions parentals	2
	R.2.3. Vincles afectius inadequats	2
3.DINÀMIQUES FAMILIARS	R.3.1. Dinàmiques familiars alterades o conflictives	3
	R.3.2. Exposició de l'infant a escenes de violència	3
	R.3.3. Pèrdua d'un progenitor	2
4.SALUT	R.4.1. Limitacions en l'autonomia dels progenitors	3
	R.4.2. Manca de seguiment mèdic	3
	R.4.3. Complexitat de la malaltia de l'infant	2
	R.4.4. Manca de cobertura sanitària	1
5.TERAPÈUTIC	R.5.1. Incompliment del pla terapèutic	3
6.ESCOLAR	R.6.1. Infants no escolaritzats	3
7.LABORAL	R.7.1. Dificultats per obtenir un mitjà de subsistència	1
	R.7.2. Activitats delictives o marginals	2
8.ECONÒMIC	R.8.1. Situació econòmica insuficient	3
	R.8.2. Ingressos econòmics d'activitats marginals	2
9.HABITATGE	R.9.1. Inestabilitat en l'habitatge	1
	R.9.2. Inhabitabilitat en el domicili	3
10.XARXES SOCIALS	R.10.1. Sense xarxa de suport informal	1
	R.10.2. Sense xarxa de suport formal	1
11.LEGALS	R.11.1. Sense documentació vigent	2
	R.11.2. Sense gestió de la documentació legal de l'infant	2
	R.11.3. Privació de llibertat	3
	R.11.4. Conflictes derivats del conveni regulador de la guarda dels fills	3
	R.11.5. Mesures de protecció a la infància	3
12.ALTRES	R.12.1. Altres	3
	R.12.2. Seguiment de Serveis Socials	3
SITUACIONS D'ESPECIAL CONSIDERACIÓ	A. Sospites de maltractament (consulteu i registreu a incidències)	3
	B. Risc greu o desemparament	3

6. Tipologia de famílies usuàries del CDIAP

Amb l'objectiu d'unificar criteris de diagnòstic social per poder conèixer de forma més adient i unànime quin tipus de població estem atenent en l'àmbit de l'Atenció Precoç, farem servir les següents categories de famílies:

1. Família en situació de protecció/sense necessitat d'intervenció social.
2. Família en situació de vulnerabilitat social.
3. Família en situació de risc social.

Per defecte, el programa informàtic marca totes les noves històries com a *Família en situació de protecció/sense necessitat d'intervenció social*.

La definició de cada categoria queda recollida en el glossari.

7. Glossari

Definició¹: *Catàleg de paraules d'una mateixa disciplina o d'uncamp d'estudi que apareixen definides, explicades o comentades. La correcta utilització d'una organització diagnòstica suposa conèixer bé com està organitzada i quins són els significats de cadaun dels termes que s'hi utilitzen.*

El terme *progenitors* l'utilitzem per englobar les diferents realitats de pares, mares, representants legals, cuidadors principals i adults de referència, segons cada cas.

Cal tenir present per a l'àmbit escolar, la no-obligatorietat d'escolaritzar els infants fins als 6 anys d'edat.

A més, en les situacions d'especial consideració, cal tenir present també l'obligatorietat d'aplicar el protocol d'actuació davant situacions de risc social talcom indica l'article 100 sobre el deure de comunicació, intervenció i denúncia de la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

“Tots els professionals, especialment els professionals de la salut, dels serveis socials i de l'educació, han d'intervenir obligatòriament quan tinguin coneixement de la situació de risc o de desemparament en què es troba un infant o adolescent, d'acord amb els protocols específics i en col·laboració i coordinació amb l'òrgan de la Generalitat competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents.

¹ Fem servir la mateixa definició que el Glossari de l'Organització diagnòstica per a la xarxa de CDIAPs de Catalunya.

Aquesta obligació inclou la de facilitar la informació i la documentació que calgui per a valorar la situació de l'infant o l'adolescent.”

CATEGORIA DE FAMÍLIES

1. Família en situació de protecció/sense necessitat d'intervenció social

Família organitzada, amb capacitats i recursos interns i externs però que, a causa de les dificultats del seu fill, requereix adaptacions, assessorament i activació de nous recursos per a la seva criança.

2. Família en situació de vulnerabilitat social

Família organitzada en la qual les seves capacitats parentals disminueixen a causa d'unes característiques o condicions (transitòries o permanents) biològiques, psicològiques o socials, fet que comporta un risc important en la criança del seu fill.

3. Família en situació de risc social

Família en la qual els cuidadors presenten greus dificultats que els impedeixen tenir cura del seu fill, fet que impedeix el seu desenvolupament de manera correcta.

1. HABILITATS SOCIALS

P1.1. Recursos personals

Els progenitors dominen les habilitats socials, conductes apreses i socialment acceptades que els permeten mantenir relacions interpersonals adequades i obtenir el que volen preservant la seva autoestima i sense menystenir la dels altres.

Exemples: saben escoltar, saben demanar ajuda, saben expressar les seves necessitats; demostren empatia, assertivitat, resiliència familiar...

V1.1. Dèficit de recursos personals

Els progenitors tenen dificultats en el domini de les habilitats socials, conductes apreses i socialment acceptades que els permeten mantenir relacions interpersonals adequades i obtenir el que volen preservant la seva autoestima i sense menystenir la dels altres.

Exemples: no saben escoltar, no saben demanar ajuda, no saben expressar les seves necessitats; demostren falta d'empatia, d'assertivitat, de resiliència familiar...

2. FUNCIONS PARENTALS

P.2.1. Necessitats bàsiques cobertes

Els progenitors donen una atenció correcta als fills quant a alimentació, higiene, salut, habitatge, educació...

Exemples: realització de tots els àpats; seguiment d'una dieta equilibrada, d'hàbits alimentaris, d'hàbits higièncs personals; portar la roba neta; assistir regularment a l'escola...

P.2.2. Habilitats per a desenvolupar les funcions parentals

Els progenitors tenen cura dels fills quant a pautes educatives, de criança i d'hàbits; tenen present el seu moment evolutiu i saben atendre les necessitats que van expressant.

Exemples: posen límits adequats als fills, mostren empatia envers els fills...

P.2.3. Vincles afectius adequats

Els progenitors tenen una vinculació positiva envers els fills, atenen les seves necessitats emocionals, es relacionen a través de l'expressió empàtica de les emocions, presenten patrons relacionals flexibles, senyals d'afecte i estimació...

Exemples: saben consolar els fills davant la frustració, mostren una proximitat emocional envers els fills...

V.2.1. Dificultats per a atendre les necessitats bàsiques

Els progenitors tenen dificultats per a atendre els fills quant a alimentació, higiene, salut, habitatge, educació...

Exemples: dificultats per a realitzar tots els àpats, per a tenir una dieta equilibrada, per a tenir hàbits alimentaris, hàbits higiènics personals; dificultats per a portar la roba neta, per a assistir regularment a l'escola...

V.2.2. Dificultats per a desenvolupar les funcions parentals

Els progenitors tenen dificultats en la cura dels fills quant a pautes educatives, de criança i d'hàbits; no tenen coneixement del moment evolutiu dels fills, no saben atendre les necessitats que van expressant o mostren discrepàncies educatives.

Exemples: dificultats per mantenir límits, hàbits...

V.2.3. Vincles afectius que dificulten la criança

Els progenitors tenen dificultats per a mantenir una relació emocional de cura i protecció vers els fills adequada, es caracteritza per carències o manca d'habilitats afectives o funcionals.

Exemples: sobreprotecció, normalització de conductes inadequades del fills...

R.2.1. Necessitats bàsiques no cobertes

Els progenitors manifesten despreocupació o desconeixement per a atendre i garantir les necessitats bàsiques dels fills (salut, alimentació, higiene, vestit, descans, socialització...) adequades a la seva etapa de desenvolupament.

Exemples: alimentació deficient o símptomes evidents de desnutrició, manca d'higiene, roba inadequada per a l'època de l'any, manca d'atencions mèdiques bàsiques...

R.2.2. Manca d'habilitats per a desenvolupar les funcions parentals

Els progenitors no tenen cura dels fills quant a pautes educatives, de criança i d'hàbits; no valoren el moment evolutiu dels fills, no

atenen les necessitats que van expressant o mostren discrepàncies educatives.

Exemples: càstigs físics desmesurats, manca de límits, contenció, hiper o hipoestimulació, delegació continuada de la funció parental, models parentals adultistes (les necessitats i els desitjos dels adults passen per davant de les necessitats de l'infant) o supervivencials (el seu objectiu principal en la parentalitat és la mera supervivència dels fills, la seva funcionalitat i l'adaptació al context immediat), manca freqüent de supervisió...

R.2.3. Vincles afectius inadequats

Els progenitors tenen una relació emocional de cura i protecció vers els fills inadequada, es caracteritza per carències o manca d'habilitats afectives o funcionals.

Exemples: no mostren sensibilitat a l'hora de captar i d'interpretar de manera adequada les demandes comunicatives que expressa el fill, també són capaços de captar i d'interpretar el seu estat d'excitació, i per tant no el poden regular ni poden respondre a les seves necessitats.

3. DINÀMIQUES FAMILIARS

P.3.1. Dinàmiques familiars estables i definides

Els progenitors estableixen una distribució clara, coherent i sostinguda en el temps del rol de cada membre amb vincles que permeten llur creixement.

Exemples: progenitors que marquen rutines i límits, que s'encarreguen de la cobertura de les necessitats, que preserven, que protegeixen...

V.3.1. Dinàmiques familiars fràgils o inestables

Els progenitors estableixen una distribució poc clara dels rols, amb carències vinculatives o funcionals que poden posar en risc el benestar dels fills.

Exemples: dificultats de convivència, progenitor perifèric en la cura dels fills, família "pandillera", convivència trigeracional, canvis freqüents de cuidadors...

V.3.2.Ruptures familiars

Els progenitors deixen de conviure temporalment o definitivament.

Exemples: separació conjugal, separacions per feina, mort d'un progenitor (explicació al R.3.3.), família dividida...

V.3.3.Antecedents de maltractaments

Els progenitors han patit alguna situació de maltractament en la seva història personal.

Exemples: violència de gènere en parelles anteriors, violència domèstica, situació de desemparament...

V.3.4.Desbordament familiar

Els progenitors estan sobrecarregats, amb sensació de desbordament, de no poder tenir cura de tot i amb un grau d'estrès i ansietat important.

Exemples: part múltiple, adopció múltiple...

R.3.1.Dinàmiques familiars alterades o conflictives

Els progenitors estableixen una distribució caòtica dels rols, amb carències vinculatives o funcionals que posen en risc el benestar dels fills.

Exemples: alienació parental, malalties greus...

R.3.2.Exposició de l'infant a escenes de violència

Els progenitors no preserven els fills d'escenes de violència, ja siguin en l'àmbit domèstic, en l'entorn comunitari, en els mitjans de comunicació, a través de les noves tecnologies...

Exemples: violència domèstica, veïnal, escenes de menyspreu social...

R.3.3.Pèrdua d'un progenitor

Un dels progenitors mor.

Exemples: mort d'un dels progenitors.

4. SALUT

P.4.1.Situació de salut

Els progenitors tenen un bon estat de salut, accepten ajuda i fan els tractaments indicats.

Exemples: pares amb un bon estat de salut, amb els seguiments mèdics corresponents...

P.4.2.Cobertura sanitària

Els progenitors i els fills tenen cobertura sanitària.

Exemples: disposen de targeta sanitària...

V.4.1.Problemes de salut en els progenitors

Els progenitors tenen problemes de salut greus o crònics que poden condicionar la cura dels fills o incapacitar-los per dur-la a terme.

Exemples: trastorns mentals (o sospites); limitacions físiques, psíquiques o sensorials; malalties orgàniques greus o cròniques; conductes addictives (consum de tòxics, ludopaties, abús d'Internet...)...

V.4.2.Problemes de salut en el nucli de convivència

Altres membres del nucli de convivència que no siguin els pares tenen problemes de salut greus o crònics.

Exemples: trastorns mentals (o sospites); limitacions físiques, psíquiques o sensorials; malalties orgàniques greus o cròniques; conductes addictives (consum de tòxics, ludopaties, abús d'Internet...)...

V.4.3.Tractaments mèdics o terapèutics en el nucli de convivència

El nucli de convivència requereix tractaments mèdics o terapèutics que representen una sobrecàrrega per a la família.

Exemples: visites mèdiques freqüents, ingressos hospitalaris...

R.4.1.Limitacions en l'autonomia dels progenitors

Els progenitors tenen problemes de salut greus o crònics que els condicionen o els incapaciten per a la cura dels fills.

Exemples: trastorns mentals (o sospites); limitacions físiques, psíquiques o sensorials; malalties orgàniques greus o cròniques; conductes addictives (consum de tòxics, ludopaties, abús d'Internet...)...

R.4.2.Manca de seguiment mèdic

Els progenitors incompleixen les visites mèdiques o les indicacions terapèutiques/farmacològiques i això condiona la cura dels fills.

Exemples: no assisteixen a les visites mèdiques, no prenen la medicació prescrita, s'automediquen...

R.4.3.Complexitat de la malaltia de l'infant

Infant en una situació de salut que suposa un risc vital o una dependència o discapacitat greu, aquest fet comporta greus dificultats de gestió a la família.

Exemples: atenció de múltiples especialistes, maneig de mesures tècniques a domicili, adaptació de l'habitatge, hospitalització perllongada...

R.4.4.Manca de cobertura sanitària

Els progenitors o els seus fills no disposen de recursos sanitaris per impossibilitat d'accedir-hi.

Exemples: manca de recursos econòmics per als tractaments, desconeixement quant a la utilització de la xarxa sanitària pública, no-dret a l'accés al sistema públic de salut...

5. COMPLIMENT TERAPÈUTIC

P.5.1.Compliment terapèutic

L'infant assisteix puntualment i de manera regular a les sessions, i els progenitors segueixen les indicacions o orientacions del terapeuta del CDIAP o dels altres serveis.

Exemples: adhesió al tractament, implicació en el tractament...

V.5.1.Dificultats en el compliment del pla terapèutic

L'infant té una assistència irregular, amb retards; i els progenitors no segueixen les pautes del terapeuta del CDIAP o dels altres serveis.

Exemples: falta d'adhesió al tractament, absentisme, falta d'implicació en el seguiment de les pautes del terapeuta...

R.5.1.Incompliment del pla terapèutic

Els progenitors incompleixen el pla terapèutic, i aquest fet posa en risc l'evolució del fill sense una recerca d'altres formes d'atendre'l (quan es pugui imputar clarament a la família i no a dinàmiques professionals o institucionals, tot i que l'efecte pugui ser el mateix).

Exemples: incompliment per desacord amb la normativa del centre, amb la valoració diagnòstica, amb el pla terapèutic; absentisme a les sessions, als controls, a les proves, als tractaments necessaris; incapacitat per a seguir les indicacions dels professionals, fet que posa en risc l'evolució de l'infant...

6. ESCOLAR

P.6.1.Infants escolaritzats

Els progenitors porten els fills a l'escola puntualment i regularment.

Exemples: infants escolaritzats que assisteixen puntualment i regularment a l'escola.

V.6.1.Excés de permanència a l'escola

Els progenitors deixen els fills moltes hores a l'escola.

Exemples: infants que fan "matiners", acolli des i activitats extraescolars.

V.6.2.Absentisme escolar

Els progenitors no porten regularment els fills a l'escola o ho fan amb retards injustificats.

Exemples: absentisme, retards...

R.6.1.Infants no escolaritzats

Els progenitors no tenen els fills escolaritzats.

Exemples: infants no escolaritzats.

7. LABORAL

P.7.1.Ocupació laboral

Els progenitors tenen ocupacions laborals que els permeten atendre les necessitats de la família.

Exemples: necessitats materials, organitzatives, emocionals...

V.7.1.Ocupació laboral inestable

Els progenitors no tenen feina estable i van desenvolupant-ne de diferents amb risc d'estar temporades sense ingressos.

Exemples: temporers, eventuais...

V.7.2.Recerca activa de feina

Els progenitors estan ocupats a buscar feina de forma activa (amb serveis de la zona que orienten en el tema laboral) o fan formació.

Exemples: cursos d'inserció laboral, cursos de capacitació laboral...

V.7.3.Dificultats per a conciliar la vida laboral i familiar

Els progenitors estan poc temps amb els seus fills i aquests passen la major part del temps amb altres cuidadors.

Exemples: sobrecàrrega laboral, jornades laborals molt llargues, horaris laborals irregulars, cangurs, avis cuidadors...

R.7.1.Dificultats per a obtenir un mitjà de subsistència

Els progenitors tenen dificultats per a aconseguir un mitjà que els permeti garantir les necessitats bàsiques de la família.

Exemples: carència d'hàbits laborals, conflictivitat laboral continuada/pèrdues contínues de la feina, no haver entrat mai a formar part del mercat laboral, atur de llarga durada, manca de permís de treball...

R.7.2.Activitats delictives o marginals

Els progenitors porten a terme activitats delictives o marginals com a mitjà de subsistència que els poden comportar condicions precàries quant a horaris, ingressos, conseqüències legals, inestabilitat, models educatius...

Exemples: mendicitat, tràfic d'estupefaents, robatoris...

8. ECONÒMIC

P.8.1.Situació econòmica suficient

Els progenitors tenen ingressos regulars o la capacitat d'estalvi ide planificació per a atendre les necessitats bàsiques de la família.

Exemples: bona organització econòmica, quotes del lloguer i els subministraments al dia...

P.8.2.Suport econòmic de tercers

Els progenitors compten amb el suport econòmic de la família extensa en cas de necessitat.

Exemples: els progenitors poden comptar amb el suport de la seva família en cas de necessitat econòmica...

V.8.1.Ingressos irregulars

Els progenitors disposen d'ingressos irregulars i poc estables, fet que els dificulta poder preveure i organitzar l'economia familiar.

Exemples: dificultats en la planificació econòmica per irregularitat en els ingressos...

V.8.2.Mala distribució dels ingressos

Els progenitors fan un ús inadequat del pressupost familiar o no prioritzen les necessitats bàsiques de la família.

Exemples: dificultats en la planificació dels ingressos a l'hora de prioritzar les despeses...

V.8.3.Dependència econòmica de tercers

Els progenitors depenen d'un únic ingrés econòmic, originari d'ajut social.

Exemple: PIRMI, RAI, ajudes familiars, préstecs d'entitats, de familiars, de coneguts...

R.8.1.Situació econòmica insuficient

Els progenitors no tenen ingressos econòmics suficients per a garantir les necessitats bàsiques de la família.

Exemples: no poder adquirir aliments, vestits, transports; no poder pagar els subministraments...

R.8.2. Ingressos econòmics d'activitats marginals

Els progenitors obtenen ingressos econòmics d'activitats marginals que els poden implicar altres factors de risc.

Exemples: venedors ambulants, ferrallers, pidolaires, prostitució...

9. HABITATGE

P.9.1.Estabilitat en l'habitatge

La família té permanència continuada en el mateix domicili.

Exemples: permanència continuada en el mateix domicili, no itinerància...

P.9.2.Habitabilitat del domicili

L'habitatge reuneix les condicions mínimes de salut i confort (protecció acústica, aïllament tèrmic, salubritat, dimensions i seguretat).

Exemples: domicili amb cèdula d'habitabilitat, amb tots subministraments...

V.9.1.Condicions del domicili que poden afectar el desenvolupament de l'infant

Condicion del domicili que afecten les dinàmiques de convivència, i que poden repercutir en el correcte desenvolupament dels infants.

Exemples: habitació de lloguer, habitatge itinerant, amuntegament...

R.9.1.Inestabilitat en l'habitatge

Els progenitors i els seus fills estan en un període de crisi o de dificultats per la inestabilitat en l'habitatge.

Exemples: procés de desnonament, ocupació d'un habitatge...

R.9.2.Inhabitabilitat en el domicili

L'estat i les característiques de l'habitatge no són adequats o són insuficients per a cobrir les necessitats bàsiques de la família.

Exemples: manca de subministraments bàsics (aigua, llum...), insalubritat (brutícia, desordre continuat, manca de ventilació...), estructura deficient, barreres arquitectòniques, barraquisme...

10. XARXES SOCIALS

P.10.1.Xarxa de suport informal

Els progenitors compten amb el suport de la xarxa informal per a resoldre necessitats o dificultats de la família.

Exemples: família, amics, veïns...

P.10.2.Xarxa de suport formal

Els progenitors tenen coneixement o són usuaris de les institucions socials, educatives, sanitàries, de lleure...

Exemples: escola, ABS, CAP, CSM...

V.10.1.Xarxa de suport informal insuficient

Els progenitors reben un suport de la xarxa informal insuficient i no poden satisfer les necessitats de la família.

Exemples: nouvinguts, família extensa en una altra ciutat...

V.10.2.Xarxa de suport formal insuficient

Els progenitors reben un suport de la xarxa formal insuficient i no poden satisfer les necessitats de la família.

Exemples: no mostren una actitud de col·laboració, hiperfreqüentadors, abús en l'ús, conflictes...

R.10.1.Sense xarxa de suport informal

Els progenitors no tenen el suport de la xarxa informal.

Exemples: Família aïllada socialment, conflictes...

R.10.2.Sense xarxa de suport formal

Els progenitors no tenen el suport de la xarxa formal.

Exemples: no utilitzen la xarxa de serveis públics (sanitat, ensenyament, serveis socials...) per desconeixement, dificultats o impossibilitat d'accés, conflictes...

11. LEGALS

P.11.1.Documentació vigent

La família té en vigor tota la documentació o està fent els tràmits per tenir-la.

Exemples: empadronament, llibre de família, DNI, targeta sanitària...

V.11.1.Absència del conveni regulador de la guarda dels fills

Els progenitors no tenen un conveni regulador de la guarda dels fills i aquest fet pot comportar inestabilitat en la dinàmica familiar.

Exemples: inexistència d'un conveni regulador de la guarda dels fills...

V.11.2.Antecedents de mesures de protecció a la infància

Els progenitors han tingut alguna mesura de protecció en els seus fills per part de la DGAIA en la seva història familiar.

Exemples: retirada de la guarda, suspensió de la pàtria potestat, expedient informatiu de l'EAI...

R.11.1.Sense documentació vigent

Els progenitors no tenen permís de residència o treball o no els tenen en vigor aquest fet els impedeix accedir als recursos.

Exemples: empadronament, llibre de família, DNI, NIE, carnet de salut...

R.11.2.Sense gestió de la documentació legal de l'infant

Els progenitors no tramiten la documentació legal de l'infant, aquella que li dona accés als recursos bàsics.

Exemples: falta d'empadronament, falta del llibre de família...

R.11.3.Privació de llibertat

Els progenitors tenen privada la llibertat per sentència judicial de forma parcial, total o de moviment.

Exemples: empresonament, llibertat vigilada, ordre d'allunyament, desterrament...

R.11.4.Conflictes derivats del conveni regulador de la guarda dels fills

Els progenitors estan separats i no han establert un conveni regulador de la guarda dels fills, i aquest fet es converteix en motiu de conflictes, o els progenitors incompleixen sistemàticament els acords del conveni regulador de la guarda dels fills.

Exemples: no pagar la manutenció establerta, no complir amb el règim de visites...

R.11.5.Mesures de protecció a la infància

Els progenitors tenen una mesura de protecció en algun dels seus fills per part de la DGAIA.

Exemples: retirada de la guarda, suspensió de la pàtria potestat, expedient informatiu de l'EAIA...

12. ALTRES

P.12.1.Altres

Qualsevol altra situació que no pugui ser encabida en els indicadors anteriors i que es consideri un indicador de protecció.

V.12.1.Altres

Qualsevol altra situació que no pugui ser encabida en els indicadors anteriors i que es consideri un indicador de vulnerabilitat.

V.12.2.Seguiment de Serveis Socials

Els progenitors estan en seguiment de Serveis Socials amb un tipus d'intervenció que els situa en vulnerabilitat.

Exemples: família usuària de Serveis Socials.

R.12.1.Altres

Qualsevol altra situació que no pugui ser encabida en els indicadors anteriors i que es consideri un indicador de risc.

R.12.2.Seguiment de Serveis Socials

Els progenitors estan en seguiment de Serveis Socials amb un tipus d'intervenció que els situa en risc.

Exemples: família usuària de Serveis Socials.

SITUACIONS DE CONSIDERACIÓ ESPECIAL

A. Sospites de maltractament (consulteu i registreu a incidències)

Situacions compatibles amb sospites de maltractament físic, psíquic, emocional, sexual i altres (no evidències).

Exemples: lesions a la pell, pors desmesurades, verbalitzacions, joc simbòlic...

B. Risc greu o desemparament

B1. Abandonament.

B.2. Maltractaments físics, psíquics; abusos sexuals; explotació o altres situacions de la mateixa naturalesa efectuades pels progenitors o que s'han portat a terme amb llur coneixement i tolerància.

B.3. Perjudicis greus al nadó causats per maltractament prenatal.

B.4. Exercici inadequat de les funcions de guarda que comporti un perill greu per a l'infant.

B.5. Trastorn o alteració psíquica o drogodependència dels progenitors que repercuteixi greument en el desenvolupament de l'infant.

B.6. Subministrament a l'infant de drogues, d'estupefaents o de qualsevol altra substància psicotròpica o tòxica portat a terme pels progenitors o per altres persones amb coneixement i tolerància dels pares.

B.7. Inducció a la mendicitat, delinqüència o prostitució pels progenitors, o l'exercici de les dites activitats portat a terme amb llur consentiment o tolerància, i també qualsevol forma d'explotació econòmica.

B.8. Desatenció física, psíquica o emocional greu o cronificada.

B.9. Violència masclista o l'existència de circumstàncies en l'entorn sociofamiliar de l'infant que perjudiquin greument el seu desenvolupament.

B.10. Obstaculització pels progenitors de les actuacions d'investigació o de comprovació, o llur falta de col·laboració; quan aquest comportament posi en perill la seguretat de l'infant.

També la negativa dels progenitors a participar en l'execució de les mesures adoptades en situacions de risc, si això comporta la persistència, la cronificació o l'agreujament d'aquestes situacions.

B.11. Situacions de risc que per llur nombre, evolució, persistència o agreujament determinin la privació de l'infant dels elements bàsics per al desenvolupament integral de la personalitat.

B.12. Qualsevol altra situació de desatenció o negligència que atempti contra la integritat física o psíquica de l'infant, o l'existència objectiva d'altres factors que n'impossibilitin el desenvolupament integral.

8. Bibliografia

- Decret 261/2003, de 21 d'octubre, pel qual es regulen els serveis d'atenció precoç. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, 4 de novembre del 2003, número 4002.
- GENERALITAT DE CATALUNYA, ED. (2014) Simulador del Mòdul de Suport a la Gestió del Risc (SMSGR). Barcelona, Departament de Benestar Social i Família.
- Grupo de Atención Temprana, GAT, ED. (2000) *Libro Blanco de Atención Temprana*. Madrid, Real Patronato sobre Discapacidad.
- Grupo de Atención Temprana, GAT, ED. (2004) *Organización Diagnóstica para la Atención Temprana. Manual de instrucciones*. Madrid, Real Patronato sobre Discapacidad.
- Grupo de Atención Temprana, GAT, ED. (2005) *Recomendaciones técnicas para el desarrollo de la Atención Temprana*. Madrid, Real Patronato sobre Discapacidad.
- Grupo de Atención Temprana, GAT, ED. (2008) *Manual descriptivo ODAT. Actualización 2008. Manual de instrucciones*. Madrid, Real Patronato sobre Discapacidad.
- Grupo de Atención Temprana, GAT, ED. (2011c) *Nivel III de la ODAT. Intervención en Atención Temprana*. Madrid, Real Patronato sobre Discapacidad.
- LLEI 14/2010, de 27 de maig, dels drets i oportunitats en la infància i la adolescència. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, 2 de juny del 2010, número 564.
- ORDRE BSF/331/2013, de 18 de desembre, per la qual s'aproven els llistats d'indicadors i factors de protecció dels infants i adolescents. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, 30 de desembre del 2013, número 6530.
- UNIÓN CATALANA DE CENTRES DE DESARROLUPAMENT INFANTIL I ATENCIÓ PRECOÇ – ASSOCIACIÓ CATALANA D'ATENCIÓ PRECOÇ, UCCAP-ACAP, ED. (2010) *Reorganització diagnòstica per a l'atenció precoç a la xarxa de CDIAPs de Catalunya*. Barcelona. Policopiat, 51 pàgs.